

ЗВІТ про роботу Комісії з питань етики та академічної доброчесності БНАУ у 2023 році

Вступ. Нормативні та організаційні питання

У своїй діяльності Комісія з питань етики та академічної доброчесності, яка працює в університеті з 2020 року як дорадчо-колегіальний орган, дотримуючись законодавства України і норм міжнародного права в сфері освіти та вищої освіти, провадить антидискримінаційну політику з метою забезпечення прав і свобод учасників науково-освітнього процесу, заходів із популяризації питань академічної доброчесності, толерантності та етики взаємодії.

Базовими для організації діяльності комісії є нормативно-правові акти Міністерства освіти і науки України, Статут Білоцерківського НАУ, Етичний кодекс університетської спільноти Білоцерківського НАУ, Положеннями про академічну доброчесність, про діяльність комісії, іншими у цій сфері.

Відповідно до наказу БНАУ «Про затвердження Комісії з питань етики та академічної доброчесності» від 16.04.2020 № 63/О було ухвалено її склад – 23 особи. З-поміж членів Комісії – представники керівництва університету, факультетів, профкому, юридичного відділу, студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, кафедр, інші працівники закладу.

Щорічно у складі Комісії відбувалися зміни, але основний склад її працював упродовж 3 років. Тож звіт за 2023 рік перед членами Вченої ради підсумовує нашу роботу.

Діяльність Комісії у 2023 році

Метою діяльності Комісії є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів академічної доброчесності, розв'язання етичних конфліктів між членами університетської спільноти, подолання та уникнення дискримінації в умовах науково-освітньої взаємодії.

Комісія займалась упродовж звітнього періоду як профілактикою недопущення зазначених фактів, так і виявленням, безпосереднім розглядом їх на засіданнях відповідно до персональних звернень (заяв і пояснень сторін конфлікту).

Профілактичні заходи передбачали консультації, тренування, які сприяють формуванню культурних етичних взаємовідносин між усіма суб'єктами освітнього процесу.

Отже, свою діяльність члени Комісії вбачали у тому, щоб відбувалась інформаційно-просвітницька, навчально-методична, експертно-аналітична робота у визначеному напрямі. Коротко про зміст діяльності:

- підготовка рекомендацій для інструктування здобувачів освіти всіх рівнів про дотримання норм етики взаємодії та принципів академічної доброчесності (*під час викладання навчальних дисциплін, в анкетуванні, формуванні критеріїв та форм оцінювання викладачі ними постійно мають керуватися*);

- тренувальні заходи з питань академічної доброчесності, і цього року – не лише для викладачів та студентів БНАУ. Відбувалися виїзні заходи внутрішнього аудиту та тренінги для коледжів як відокремлених структурних підрозділів БНАУ (*листопад-грудень 2023, січень 2024*);

- експертна оцінка письмових робіт (тез, статей, кваліфікаційних робіт) щодо дотримання правил етики їх написання (*відділ забезпечення якості освіти, гаранті ОП, робочі групи, НПП - постійно*). В університеті систематично здійснюється технічна

перевірка робіт (програма UNICHEK, інші відкриті онлайн ресурси для перевірки, у контексту апробації – програма StrikePlagiarism). Інформація про дані перевірок надсилалася на деканати факультетів *загальними електронними списками*, які рекомендовано додавати до протоколів засідань випускових кафедр щодо попереднього розгляду (додаткової експертизи) кваліфікаційних робіт здобувачів освіти. Продовжується формування відкритої бази випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. На сайті університету в розділі «Освітній процес/ Академічна доброчесність» (<https://education.btsau.edu.ua/node/1>) розміщені методичні рекомендації щодо дотримання принципів академічної доброчесності, інформаційні ресурси для здійснення технічної самоперевірки текстів тощо;

- поточна консультативна робота членів комісії, відповідальних за дотримання етичних норм і принципів академічної доброчесності. У т.ч. консультації надавалися у випадку з'ясування самих фактів порушення етики та АД, неприйнятності розгляду безпідставних скарг або скарг без підпису (*листи звернення студентів/ НПП до ректора зі скаргами, звернення до голови Комісії за роз'ясненнями конфліктних ситуацій тощо*). Таких випадків цього року було кілька, що засвідчує наявність стану психологічної тривожності у членів спільноти, з одного боку, а з іншого – Комісія працює реально, про це знають і звертаються.

Упродовж року проведено серію анонімних опитувань для НПП, випускників факультетів, студентства, у т.ч. за підтримки студентського самоврядування, члени якого долучені до проведення інформаційної діяльності за напрямом, програм візиту експертів НАЗЯВО до акредитації ОП тощо.

Відбувалася співпраця консультативного змісту й з мовним омбудсменом БНАУ.

Щодо персональних звернень

Такі в Комісію надходили також, відповідно, були підставою для проведення засідань. Їх було 2 у 2023 році – 09 березня і 20 вересня. Підставами були персональні заяви.

Не деталізуючи у звіті ситуацію, протокольовану і розглянуту членами Комісії, зазначимо, що результати розгляду стали підставою для надання рекомендацій керівництву БНАУ про прийняття управлінських рішень, а також обговорення подальшої роботи з формування культури якості в колективі.

Матеріалами для встановлення фактів порушень були:

- депутатське звернення до Міністра освіти і науки України і відповідний лист МОН України до ректора БНАУ щодо етики оприлюднення НПП закладів вищої освіти України результатів наукових досліджень у міжнародних конференціях;
- лист очільника КНУ імені Тараса Шевченка до ректора БНАУ щодо порушення норм академічної доброчесності працівником одного з відокремлених структурних підрозділів університету;
- звернення керівництва факультету щодо ситуації неетичної поведінки викладача факультету зі студентами;
- лист Директорату фахової передвищої, вищої освіти МОН України по суті звернення випускника університету на гарячу лінію МОН України.

Усі зазначені випадки були детально розглянуті, обговорені членами Комісії. Встановлені факти порушення етики та академічної доброчесності дали можливість для організації подальшої роботи в цьому напрямі – посилення роз'яснювальної роботи, виправлення фактів порушень, прийняття дієвих управлінських рішень.

Згідно з Положенням про діяльність Комісії, у 2024 році формується новий склад її членів, а на організаційному засіданні буде обрано голову, заступника й секретаря.

Рішення:

- 1. Інформацію взяти до відома, продовжити роботу Комісії у новому складі.*
- 2. Підготувати рекомендації для оновлення нормативно-правових документів з питань якості освіти.*
- 3. Підготувати проєкт наказу про новий склад Комісії з питань етики та академічної доброчесності у 2024 році.*

Звіт Комісії за 2023 рік розглянуто на засіданні Вченої ради Білоцерківського НАУ 26 березня 2024 року.

ПРОПОЗИЦІЇ до складу членів Комісії з питань етики та академічної доброчесності
на 2024-2026 рр.

1. *Варченко Ольга Миронівна* – проректор з наукової та інноваційної діяльності, д-р екон. наук, професор.
2. *Глуценко Анна Андріївна* – студентка 5 курсу факультету ветеринарної медицини, ОП «Ветеринарна медицина».
3. *Гоцуляк Максим Миколайович*, аспірант кафедри пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці ім. В.І. Левченка факультету ветеринарної медицини.
4. *Гроза Вікторія Сергіївна* – голова Студентської ради БНАУ, студентка 3 курсу соціально-гуманітарного факультету, ОП «Право».
5. *Дем'яненко Олена Олександрівна* – начальник відділу забезпечення якості вищої освіти, канд. пед. наук, доцент.
6. *Джус Владислав Максимович*, аспірант кафедри гігієни тварин та основ санітарії біолого-технологічного факультету.
7. *Димань Тетяна Миколаївна* – проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності, д-р с.-г. наук, професор.
8. *Зубченко Вікторія Володимирівна* – начальник відділу навчально-методичної та виховної роботи, канд. екон. наук, доцент.
9. *Литвин Тетяна Олегівна* – уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції.
10. *Мельник Людмила Миколаївна* – завідувач кафедри філософських та політичних наук, канд. політичних наук, доцент.
11. *Мельниченко Олександр Миколайович* – декан екологічного факультету, професор
12. *Мидловець Тарас Павлович*, студент 4 курсу біолого-технологічного факультету, ОП «Харчові технології».
13. *Недашківський Володимир Михайловича* – голова профкому БНАУ, доктор с/г наук, професор.
14. *Обіюх Наталія Михайлівна* – доцент кафедри цивільно-правових дисциплін соціально-гуманітарного факультету, канд. юрид. наук.
15. *Олешко Олена Геннадіївна* – доцент кафедри садово-паркового господарства, канд. с/г наук, доцент, керівник редакційно-видавничого відділу БНАУ.
16. *Паламарчук Валентина Володимирівна* – старший лаборант кафедри екології та біотехнології екологічного факультету.
17. *Роль Наталія Валеріївна* – доцент кафедри безпечності та якості харчових продуктів, сировини і технологічних процесів, кандидат с/г наук, відповідальний секретар Приймальної комісії БНАУ.
18. *Федорук Юрій Васильович* – доцент кафедри технологій у рослинництві та захисту рослин, канд. с/г наук, доцент.
19. *Федорченко Максим Миколайович*, заступник декана біолого-технологічного факультету, канд. с/г наук, доцент.
20. *Хіцька Оксана Анатоліївна*, доцент кафедри ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів тваринництва та патологічної анатомії імені Й.С. Загаєвського факультету ветеринарної медицини.
21. *Хомчук Олена Павлівна* – старший викладач кафедри психології соціально-гуманітарного факультету, канд. псих. наук.

22. *Цвид-Гром Олена Петрівна* – завідувач кафедри іноземних мов, канд. філолог. наук, доцент.
23. *Шараєвська Діана Олександрівна* – голова студентської ради екологічного факультету.
24. *Юрченко Олена Миколаївна* – начальник відділу документообігу і кадрового забезпечення.
25. *Яцюк Ярослав Федорович*, начальник юридичного відділу.